

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
доцент _____ І.В.Геруш
“ 26 ” _____ 2020 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни

ЛАТИНСЬКА МОВА

Галузь знань 22 Охорона здоров'я
(код і назва галузі знань)

Спеціальність 226 Фармація, промислова фармація
(код і назва спеціальності)

Освітній ступінь магістр
(магістр, бакалавр, молодший бакалавр)

Курс навчання I (перший)

Форма навчання денна
(денна, заочна, дистанційна)

Кафедра ІНОЗЕМНИХ МОВ
(назва кафедри)

Схвалено на методичній нараді кафедри іноземних мов
„20” серпня 2020 року (протокол №1).

Завідувач кафедри _____ (підпис) (О.М. Рак)

Схвалено предметною (цикловою) комісією з суспільних та гуманітарних дисциплін
„25” серпня 2020 року (протокол №1).

Голова предметної (циклової)
комісії _____ (підпис) (Н.І. Зорій)

Чернівці – 2020

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	Іноземних мов
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Синиця Валентина Григорівна, доцент кафедри іноземних мов, к.філол.н., synycja.valentyna@bsmu.edu.ua Бицько Наталія Іванівна, старший викладач кафедри іноземних мов, к.філол.н., bytsko.nataliya@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/inozemnih-mov/
Веб-сайт кафедри	http://languages.bsmu.edu.ua/
E-mail	f.languages@bsmu.edu.ua
Адреса	Театральна площа, 2
Контактний телефон	+38 (0372) 52-52-70

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна / вибіркова
Кількість кредитів	3 кредити
Загальна кількість годин	90 годин
Лекції	-
Практичні заняття	60
Самостійна робота	30
Вид заключного контролю	підсумковий модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ):

Навчальна дисципліна «Латинська мова», яка вивчається студентами-фармацевтами протягом двох семестрів на першому році навчання у вищих медичних та фармацевтичних навчальних закладах. Навчальна дисципліна ґрунтується на вивченні рецептури, анатомії, ботанічної номенклатури, хімічної номенклатури, клінічної термінології та інтегрується з цими дисциплінами. Особливу увагу в процесі навчання необхідно приділяти питанням утворення спеціальних термінів та номенклатурних найменувань, а також на інтеграцію між курсом латинської мови та деякими клінічними дисциплінами. Для досягнення високого рівня професійної грамотності слід звертати увагу на правопис слів та терміноелементів грецького походження, засвоєння основної маси частотних відрізків доцільно проводити паралельно з вивченням теми «Номенклатура лікарських засобів» та основних способів словотворення, що вживаються в тривіальних найменуваннях лікарських препаратів. Передбачається ознайомлення студентів з медичною та фармацевтичною термінологією, що представлена у відповідних міжнародних номенклатурах (анатомічна, біологічна).

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvithogo-proczesu-u-vdnzuvukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukciya-shhodo-ocziynyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);

- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultatuv-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркового дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyv_vybirkovi_dyscopyliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
Хімія	Фармакологія
Ботаніка	Фармакогнозія
Біологія	Фармацевтична хімія

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

- 6.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є формування професійно-орієнтованої комунікативної компетентності та закладає основи знань з фармацевтичної та медичної

термінології з перспективою їх подальшого використання у професійній діяльності. Для забезпечення цієї мети необхідно використовувати на практиці сучасну фармацевтичну, ботанічну та клінічну латинську термінологію, яка передбачає вміння правильно читати рецепти, здійснювати за необхідністю їхню корекцію, розпізнавати групову фармакологічну належність лікарських препаратів на основі відповідних частотних відрізків, конструювати назви кислот, оксидів, солей. У відповідності до вимог з дисципліни згідно стандартів освіти.

6.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- навчити студентів читати та грамотно писати латинську фармацевтичну термінологію, застосовуючи граматичні та орфографічні правила латинської мови;
- засвоїти принципи утворення номенклатурних назв та термінів у ботанічній фармакогностичній, хімічній номенклатурах та у номенклатурі лікарських засобів;
- перекладати без словника з латинської мови українською та з української латинською фармацевтичні та клінічні терміни, рецепти у повній та скороченій формах будь-якого рівня складності, а також прості речення;
- навчити аналізувати найменування лікарських препаратів та пояснювати значення компонентів слова;
- перекладати клінічні терміни, аналізувати терміноелементи і грецькі дублети;
- знати 1000 лексичних фармацевтичних одиниць та основних словотворчих елементів, що використовуються у назвах препаратів та клінічних термінах;
- навчити біля 50-70 крилатих латинських виразів, фармацевтичних та клінічних ідіом.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

7.1. *Інтегральна компетентність*: здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та критично осмислювати й вирішувати практичні проблеми у професійній фармацевтичній та/або дослідницько-інноваційній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально- економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та їх обґрунтованість до фахової та нефахової аудиторії.

7.2. *Загальні компетентності*:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

7.3. *Фахові (спеціальні) компетентності*: **ФК 2.** Здатність здійснювати діяльність з розробки та оформлення документації щодо чіткої визначеності технологічних процесів виготовлення та виробництва лікарських засобів

8. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

ПРЗ 2. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРЗ 4. Використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для рішення типових завдань професійної діяльності.

ПРЗ 6. Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності.

ПРФ 2. Розробляти й оформлювати технологічну документацію щодо виробництва (виготовлення) лікарських препаратів в аптеках і на фармацевтичних підприємствах.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опис кожного модуля дисципліни:

8.1. Конкретні цілі вивчення модуля (змістових модулів).

Модуль №1. Фонетичні, лексико-граматичні основи фармацевтичної та ботанічної термінології.

Змістовий модуль 1. Вступ. Фонетика. Наголос. Іменник. Граматичні категорії іменника. Іменники I відміни. Неузгоджене означення. Прийменники та сполучники у фармацевтичній термінології.

Конкретні цілі:

- сформувати навички читання і вимови латинських голосних, дифтонгів, приголосних, сполучень приголосних, диграфів, які закріплюються протягом усього курсу навчання;
- знати правила наголосу;
- знати граматичні категорії іменника, його словникову форму; вміти визначати рід, основу та відміну іменників, відмінювати іменники I відміни, перекладати речення, терміни та номенклатурні назви з неузгодженим означенням; знати грецькі дублети та словотворчі елементи іменників I відміни і вміти виділяти їх у назвах препаратів; вміти написати словникову форму грецьких іменників I відміни;
- знати керування прийменників та сполучників у фармацевтичних виразах;
- вивчити сталі фразеологічні фармацевтичні вирази;

Змістовий модуль 2. Рецепт. Основні відомості. Правила виписування рецептів. Додаткові написи в рецептах. II відміна іменників. Іменники чоловічого роду. Іменники середнього роду II відміни. Хімічна номенклатура. Назви оксидів, основ, солей, складних ефірів. Лікарські препарати та назви хімічних сполук. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів, що вказують на хімічний склад препарату. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів, що вказують на терапевтичну та фармакологічну дію.

Конкретні цілі:

- знати структуру рецепта; вміти грамотно писати рецепт; знати правила виписування рецептів та додаткові написи у рецептах;
- знати іменники II відміни, а саме: словникову форму іменників II відміни, винятки з правил про рід, вміти відмінювати іменники II відміни; фразеологічні фармацевтичні вирази;
- знати назви хімічних елементів, назви найуживаніших кислот; знати принципи утворення назв оксидів, основ, солей, складних ефірів за МФ та ДФУ;
- вміти утворювати та перекладати назви хімічних сполук;
- вміти аналізувати структуру назв лікарських препаратів і вміти виділити в них словотворчі елементи;
- знати словотворчі елементи у назвах препаратів, що вказують на їх хімічний склад а також на терапевтичну та фармакологічну дію; вміти виділяти їх у назвах препаратів.

Змістовий модуль 3. Прикметники I-II відміни. Узгоджене означення. Словотворчі елементи. Дієприкметник минулого часу пасивного стану як прикметник I-II відмін у фармацевтичній термінології. Назви кислот.

Конкретні цілі:

- знати граматичні категорії прикметника; вміти розрізняти групи прикметників, узгоджувати прикметники з іменниками; знати фармацевтичну лексику прикметників I-ої групи; знати грецькі дублети і словотворчі елементи прикметників I-II відмін і вміти виділяти їх у назвах лікарських засобів; фармацевтичні фразеологічні вирази;
- знати дієприкметники минулого часу пасивного стану та вміти їх перекладати;
- знати дієприкметникову лексику, що вживається у фармацевтичній термінології;
- знати основні моделі фармацевтичних термінів;
- знати правила утворення неорганічних та органічних кислот;
- вивчити назви кислот, які часто вживаються при виписуванні рецептів

Модуль №2. Граматика латинської мови (продовження). Рецептатура. Лексико-семантичне забезпечення вивчення теми "Рецептура". Лексико-граматичні основи анатомічної і клінічної термінології.

Змістовий модуль 1. Іменники III відміни. Типи відмінювання іменників III відміни. Латинські назви оксигеновмісних солей. Латинські назви складних ефірів.

Конкретні цілі:

- знати іменники III відміни, словникову форму іменників III відміни; вміти визначити основу іменників;
- вміти визначити тип відмінювання іменників III відміни;
- знати умови визначення та таблицю відмінювання приголосного типу;
- знати умови визначення та таблицю відмінювання мішаного типу;
- знати умови визначення та таблицю відмінювання голосного типу;
- вміти відмінювати та узгоджувати іменники III відміни з прикметниками I-II відмін;
- знати особливості відмінювання іменників III відміни;
- знати граматичні правила утворення назв оксигеновмісних солей;
- знати граматичні правила утворення назв складних ефірів.

Змістовий модуль 2. Прикметники III відміни. Прикметники III відміни у ботанічній і фармацевтичній термінології. Дієприкметник теперішнього часу активного стану як прикметник III відміни у фармацевтичній термінології. Іменники IV відміни. Відмінювання. Словотворчі елементи. Іменники V відміни. Відмінювання. Вживання іменника species у фармацевтичній термінології.

Конкретні цілі:

- знати прикметники III відміни, словникову форму прикметників III відміни, вміти узгоджувати їх з іменниками; вміти відмінювати прикметники III відміни у сполученні з іменниками III відміни;
- знати дієприкметник теперішнього часу активного стану, вміти узгоджувати та відмінювати з іменниками III відміни, а також їх вживання у фармацевтичній термінології;
- знати іменники IV відміни, вміти відмінювати та узгоджувати їх із прикметниками;
- знати іменники V відміни, вміти відмінювати і узгоджувати їх із прикметниками;
- знати особливості вживання іменника species у фармацевтичній термінології.

Змістовий модуль 3. Латинська номенклатура лікарських форм. Виписування рецептів на тверді форми. Скорочення в рецептах. Виписування рецептів на м'які форми. Скорочення в рецептах. Виписування рецептів на рідкі форми. Скорочення в рецептах. Латинські назви гомеопатичних лікарських препаратів та виписування рецептів на них. Поняття про ароматерапію. Фітотерапевтичні препарати та фітозасоби

Конкретні цілі:

- вміти оформляти рецепти на тверді форми та знати їх скорочення;
- вміти оформляти рецепти на м'які форми знати їх скорочення;
- вміти оформляти рецепти на рідкі форми знати їх скорочення;
- знати латинські назви гомеопатичних лікарських препаратів та вміти виписувати рецепти на них.;

8.2. Тематична структура модуля (змістових модулів).

Модуль 1. Фонетичні, лексико-граматичні основи фармацевтичної та ботанічної термінології.

Змістовий модуль 1. Вступ. Фонетика. Наголос. Іменник. Граматичні категорії іменника. Іменники I відміни. Неузгоджене означення. Прийменники та сполучники у фармацевтичній термінології.

Тема 1. Коротка історія латинської мови. Алфавіт. Вимова голосних та дифтонгів, приголосних і буквосполучень. Основи фармацевтичної термінології.

Тема 2. Наголос. Довгота та короткість складу.

Тема 3. Іменник I відміни.

Тема 4. Синтаксична конструкція «неузгоджене означення». Прийменники та сполучники у фармацевтичній термінології.

Змістовий модуль 2. Рецепт. Основні відомості. Правила виписування рецептів. Додаткові написи в рецептах. II відміна іменників. Іменники чоловічого роду. Іменники середнього роду II відміни.. Хімічна номенклатура. Назви оксидів, основ, солей, складних ефірів. Лікарські препарати та назви хімічних сполук. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів, що вказують на хімічний склад препарату. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів, що вказують на терапевтичну та фармакологічну дію.

Тема 1. Рецепт та його структура. Найуживаніші рецептурні скорочення.

Тема 2. II відміна іменників чоловічого роду. Винятки щодо роду. Відмінювання.

Тема 3. II відміна іменників середнього роду. Винятки щодо роду. Відмінювання.

Тема 4. Поняття про латинську хімічну номенклатуру. Назви хімічних елементів. Латинські назви оксидів та основ. Латинські назви безкисневих солей. Латинські назви калієвих та натрієвих солей.

Тема 5. Поняття про державну фармакопею України. Поняття про номенклатуру лікарських засобів. Словотвірні елементи у назвах препаратів, які вказують на хімічний склад, наявність компонентів рослинного походження, несуть інформацію анатомічного або фізіологічного характеру.

Тема 6. Словотвірні елементи у назвах препаратів, які вказують на належність до різних груп антибіотиків, несуть інформацію про знеболювальну, терапевтичну, заспокійливу та снодійну дію.

Змістовий модуль 3. Прикметники I-II відміни. Узгоджене означення. Дієприкметник минулого часу пасивного стану як прикметник I-II відмін у фармацевтичній термінології. Назви кислот.

Тема 1. Прикметники I групи. Синтаксична конструкція «узгоджене означення».

Тема 2. Дієприкметники минулого часу пасивного стану у фармацевтичній термінології. Основні моделі фармацевтичних термінів.

Тема 3. Латинські назви кислот.

Тема 4. Підготовка до модульного контролю №1

Модуль 2. Граматика латинської мови (продовження). рецептура. лексико-семантичне забезпечення вивчення теми "Рецептура". Лексико-граматичні основи анатомічної і клінічної термінології.

Змістовий модуль 1. Іменники III відміни. Типи відмінювання іменників III відміни. Латинські назви оксигеновмісних солей. Латинські назви складних ефірів.

Тема 1. III відміна іменників. Основа іменника. Іменники чоловічого роду III відміни. Винятки з правил про рід. Приголосний тип.

Тема 2. Іменники жіночого роду III відміни. Винятки з правил про рід. Мішаний тип.

Тема 3. Латинські назви оксигеновмісних солей. Латинські назви складних ефірів.

Тема 4. Іменники середнього роду III відміни. Винятки з правил про рід. Голосний тип. Грецькі дублети іменників середнього роду III відміни. Словотворчі елементи. Особливості відмінювання іменника *vas, vasis n* та іменників грецького походження на *-ma*.

*Змістовий модуль 2. Прикметники III відміни. Прикметники III відміни у ботанічній і фармацевтичній термінології. Дієприкметник теперішнього часу активного стану як прикметник III відміни у фармацевтичній термінології. Іменники IV відміни. Відмінювання. Іменники V відміни. Відмінювання. Вживання іменника *species* у фармацевтичній термінології.*

Тема 1. Прикметники III відміни. Прикметники III відміни у ботанічній та фармацевтичній термінології. Дієприкметник теперішнього часу активного стану як прикметник III відміни з одним закінченням у фармацевтичній термінології.

Тема 2. IV відміна іменників. Відмінювання. Винятки.

Тема 3. V відміна іменників. Відмінювання. Вживання іменника “species” у фармацевтичній термінології. Винятки.

Змістовий модуль 3. Латинська номенклатура лікарських форм. Виписування рецептів на тверді форми. Скорочення в рецептах. Виписування рецептів на м'які форми. Скорочення в рецептах. Латинські назви гомеопатичних лікарських препаратів та виписування рецептів на них. Поняття про ароматерапію. Фітотерапевтичні препарати та фітозасоби.

Тема 1. Характеристика твердих лікарських форм. Особливості виписування рецептів на тверду лікарську форму «порошок».

Тема 2. Особливості виписування рецептів на тверді лікарські форми «таблетки», «драже», «супозиторії», «збори».

Тема 3. Характеристика м'яких лікарських форм. Особливості виписування рецептів на м'які лікарські форми «мазі», «лініменти».

Тема 4. Характеристика м'яких лікарських форм. Особливості виписування рецептів на м'які лікарські форми «пасти», «пластирі», «гелі».

Тема 5. Характеристика рідких лікарських форм. Особливості виписування рецептів на рідкі лікарські форми «розчин», «суспензія».

Тема 6. Характеристика рідких лікарських форм. Особливості виписування рецептів на рідкі лікарські форми «настоянка», «настій», «відвар», «витяжка».

Тема 7. Підготовка до складання модульного контролю №2.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Аудиторні		Самостійна робота студента	Індиві- дуальна робота
		Лекції	Практичні заняття		
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Фонетичні, лексико-граматичні основи фармацевтичної та ботанічної термінології.					
Тема 1. Коротка історія латинської мови. Алфавіт. Вимова голосних та дифтонгів, приголосних і буквосполучень. Основи фармацевтичної термінології.	2		2	2	
Тема 2. Наголос. Довгота та короткість складу.	2		2		
Тема 3. Іменник I відміни.	2		2		
Тема 4. Синтаксична конструкція «неузгоджене означення». Прийменники та сполучники у фармацевтичній термінології.	2		2	8	
Разом за змістовим модулем 1	8		8	10	
Змістовий модуль 2. Рецепт. Основні відомості. Правила виписування рецептів. Додаткові написи в рецептах. II відміна іменників. Іменники чоловічого роду. Іменники середнього роду III відміни. Хімічна номенклатура. Назви оксидів, основ, солей, складних ефірів. Лікарські					

препарати та назви хімічних сполук. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів, що вказують на хімічний склад препарату. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів, що вказують на терапевтичну та фармакологічну дію.

Тема 1. Рецепт та його структура. Найуживаніші рецептурні скорочення.	2		2	2	
Тема 2. II відміна іменників чоловічого роду. Винятки щодо роду. Відмінювання.	2		2		
Тема 3. II відміна іменників середнього роду. Винятки щодо роду. Відмінювання	2		2		
Тема 4. Поняття про латинську хімічну номенклатуру. Назви хімічних елементів. Латинські назви оксидів та основ. Латинські назви безкисневих солей. Латинські назви калієвих та натрієвих солей.	2		2	2	
Тема 5. Поняття про державну фармакопею України. Поняття про номенклатуру лікарських засобів. Словотвірні елементи у назвах препаратів, які вказують на хімічний склад, наявність компонентів рослинного походження, несуть інформацію анатомічного або фізіологічного характеру.	2		2		
Тема 6. Словотвірні елементи у назвах препаратів, які вказують на належність до різних груп антибіотиків, несуть інформацію про знеболювальну, терапевтичну, заспокійливу та снодійну дію.	2		2		
Разом за змістовим модулем 2	12		12	4	
Змістовий модуль 3. Прикметники I-II відмін. Узгоджене означення. Грецькі дублети прикметників I-II відмін. Словотвірні елементи. Дієприкметник минулого часу пасивного стану як прикметник I-II відмін у фармацевтичній термінології. Назви кислот.					
Тема 1. Прикметники 1 групи. Синтаксична конструкція «узгоджене означення».	2		2	2	
Тема 2. Дієприкметники минулого часу пасивного стану у фармацевтичній термінології. Основні моделі фармацевтичних термінів.	2		2	2	

Тема 3. Латинські назви кислот.	2		2	2	
Тема 4. Підготовка до модульного контролю №1	2		2	2	
Разом за змістовим модулем 3	8		8		
Індивідуальна робота (за наявності)	-		-		
Підсумковий модульний контроль	2		2		
УСЬОГО ГОДИН	30		30	8	

Модуль 2					
Змістовий модуль 1. Іменники III відміни. Типи відмінювання іменників III відміни. Латинські назви оксигеновмісних солей. Латинські назви складних ефірів.					
Тема 1. III відміна іменників. Основа іменника. Іменники чоловічого роду III відміни. Винятки з правил про рід. Приголосний тип.	2		2		
Тема 2. Іменники жіночого роду III відміни. Винятки з правил про рід. Мішаний тип. Особливості відмінювання іменників на -sis.	2		2		
Тема 3. Латинські назви оксигеновмісних солей. Латинські назви складних ефірів.	2		2		
Тема 4. Іменники середнього роду III відміни. Винятки з правил про рід. Голосний тип. Особливості відмінювання іменника vas, vasis n та іменників грецького походження на -ma.	2		2		
Разом за змістовим модулем 1	8		8		
Змістовий модуль 2. Прикметники III відміни. Грецькі дублети і словотворчі елементи прикметників III відміни. Прикметники III відміни у ботанічній і фармацевтичній термінології. Дієприкметник теперішнього часу активного стану як прикметник III відміни у фармацевтичній термінології. Іменники IV відміни. Відмінювання. Грецькі дублети іменників IV відміни. Словотворчі елементи. Іменники V відміни. Відмінювання. Вживання іменника species у фармацевтичній термінології.					
Тема 1. Прикметники III відміни. Прикметники III відміни у ботанічній та фармацевтичній термінології. Дієприкметник теперішнього часу активного стану як прикметник III відміни з одним закінченням у фармацевтичній термінології.	2		2		
Тема 2. IV відміна іменників. Відмінювання. Винятки.	2		2		
Тема 3. V відміна іменників. Відмінювання. Вживання іменника "species" у	2		2	2	

фармацевтичній термінології. Винятки.					
Разом за змістовим модулем 2	6		6	2	
Змістовий модуль 3. Латинська номенклатура лікарських форм. Виписування рецептів на тверді форми. Скорочення в рецептах. Виписування рецептів на м'які форми. Скорочення в рецептах. Виписування рецептів на рідкі форми. Скорочення в рецептах. Латинські назви гомеопатичних лікарських препаратів та виписування рецептів на них. Поняття про ароматерапію. Фітотерапевтичні препарати та фітозасоби.					
Тема 1. Характеристика твердих лікарських форм. Особливості виписування рецептів на тверду лікарську форму «порошок».	2		2	2	
Тема 2. Особливості виписування рецептів на тверді лікарські форми «таблетки», «драже», «супозиторії», «збори».	2		2	2	
Тема 3. Характеристика м'яких лікарських форм. Особливості виписування рецептів на м'які лікарські форми «мазі», «лініменти».	2		2		
Тема 4. Характеристика м'яких лікарських форм. Особливості виписування рецептів на м'які лікарські форми «пасти», «пластирі», «гелі».	2		2	2	
Тема 5. Характеристика рідких лікарських форм. Особливості виписування рецептів на рідкі лікарські форми «розчин», «суспензія».	2		2		
Тема 6. Характеристика рідких лікарських форм. Особливості виписування рецептів на рідкі лікарські форми «настоянка», «настій», «відвар», «витяжка».	2		2		
Тема 7. Підготовка до складання модульного контролю №2.	2		2		
Разом за змістовим модулем 3	14		14	6	
Індивідуальна робота (за наявності)	-		-		
Підсумковий модульний контроль	2		2		
УСЬОГО ГОДИН	30		30	30	
Усього за рік:	90		60	30	

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ (не передбачено)

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1.	Коротка історія латинської мови. Алфавіт. Вимова голосних та дифтонгів,	2

	приголосних і буквосполучень. Основи фармацевтичної термінології.	
2.	Наголос. Довгота та короткість складу.	2
3.	Іменник I відміни.	2
4.	Синтаксична конструкція «неузгоджене означення». Прийменники та сполучники у фармацевтичній термінології.	2
5.	Рецепт та його структура. Найуживаніші рецептурні скорочення.	2
6.	II відміна іменників чоловічого роду. Винятки щодо роду. Відмінювання.	2
7.	II відміна іменників середнього роду. Винятки щодо роду. Відмінювання.	2
8.	Поняття про латинську хімічну номенклатуру. Назви хімічних елементів. Латинські назви оксидів та основ. Латинські назви безкисневих солей. Латинські назви калієвих та натрієвих солей.	2
9.	Поняття про державну фармакопею України. Поняття про номенклатуру лікарських засобів. Словотвірні елементи у назвах препаратів, які вказують на хімічний склад, наявність компонентів рослинного походження, несуть інформацію анатомічного або фізіологічного характеру.	2
10.	Словотвірні елементи у назвах препаратів, які вказують на належність до різних груп антибіотиків, несуть інформацію про знеболювальну, терапевтичну, заспокійливу та снодійну дію.	2
11.	Прикметники I групи. Синтаксична конструкція «узгоджене означення».	2
12.	Дієприкметники минулого часу пасивного стану у фармацевтичній термінології. Основні моделі фармацевтичних термінів.	2
13.	Латинські назви кислот.	2
14.	Підготовка до модульного контролю №1	2
15.	Модуль №1	2
16.	III відміна іменників. Основа іменника. Іменники чоловічого роду III відміни. Винятки з правил про рід. Приголосний тип.	2
17.	Іменники жіночого роду III відміни. Винятки з правил про рід. Мішаний тип.. Словотворчі елементи. Особливості відмінювання іменників на -sis.	2
18.	Латинські назви оксигеновмісних солей. Латинські назви складних ефірів	2
19.	Іменники середнього роду III відміни. Винятки з правил про рід. Голосний тип. Особливості відмінювання іменника vas, vasis n та іменників грецького походження на -ma.	2
20.	Прикметники III відміни. Прикметники III відміни у ботанічній та фармацевтичній термінології. Дієприкметник теперішнього часу активного стану як прикметник III відміни з одним закінченням у фармацевтичній термінології.	2
21.	IV відміна іменників. Відмінювання. Винятки. V відміна іменників. Відмінювання. Вживання іменника "species" у фармацевтичній термінології. Винятки.	2
22.	Характеристика твердих лікарських форм. Особливості виписування рецептів на тверду лікарську форму «порошок».	2
23.	Особливості виписування рецептів на тверді лікарські форми «таблетки», «драже», «супозиторії», «збори».	2
24.	Характеристика м'яких лікарських форм. Особливості виписування рецептів на м'які лікарські форми «мазі», «лініменти».	2
25.	Характеристика м'яких лікарських форм. Особливості виписування рецептів на м'які лікарські форми «пасти», «пластирі», «гелі».	2
26.	Характеристика рідких лікарських форм. Особливості виписування рецептів на рідкі лікарські форми «розчин», «суспензія».	2
27.	Характеристика рідких лікарських форм. Особливості виписування рецептів на рідкі лікарські форми «настоянка», «настій», «відвар», «витяжка».	2
28-29	Підготовка до складання модульного контролю №2.	4
30	Модуль №2	2

Разом:	60
--------	----

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з. п.	ТЕМА I семестр	К-ть годин
1.	Найуживаніші дієслова у фармацевтичній термінології. Словотворчі елементи дієслівного походження у назвах препаратів.	2
2.	Граматичні категорії іменників. Неузгоджене означення. Прикметники, що характеризують лікарські засоби за їх фармакологічною дією. Словотворчі елементи. Рецепт, основні відомості.	2
3.	Номенклатура лікарських засобів. Назви сировини та продуктів первинної обробки. Назви водних, ефірних та спиртових витяжок з рослинної сировини. Назви лікарських рослин у ботанічній і фармацевтичній термінології.	2
4.	Наукові та тривіальні назви лікарських препаратів. Товарні назви препаратів. Світова синонімія. Виписування рецептів на лікарські засоби з тривіальними назвами.	2
5.	Назви вітамінів і полівітамінних комбінованих препаратів, назви ферментних і гормональних препаратів. Назви вакцин, сироваток і анатоксинів.	2
6.	Особливості відмінювання іменників жіночого роду III відміни на -sis. Особливості відмінювання іменників грецького походження на -ma.	2
7.	Прикметники III відміни в ботанічній і фармацевтичній термінології. Вживання ступенів порівняння прикметників у фармацевтичній термінології.	2
	РАЗОМ	14
	II семестр	
8.	Іменники IV-V відмін у фармацевтичній термінології.	2
9.	Числівник. Латино-грецькі словотворчі елементи числівників у назвах препаратів. Прислівники та займенни у рецептурі.	2
10.	Латинська хімічна номенклатура. Ботанічна номенклатура. Назви лікарських рослин.	2
11.	Найуживаніші фармацевтичні частотні відрізки у назвах препаратів.	2
12.	Рецептура. Рідкі, м'які та тверді лікарські форми.	2
13.	Найуживаніша латинська термінологія у гомеопатії.	2
14.	Ароматологія. Фітотерапевтичні препарати та фітозасоби.	2
15.	Словотворення за допомогою латинських та грецьких префіксів. Клінічна термінологія. Найпоширеніші грецькі дублети та кінцеві терміноелементи. Найпоширеніші префікси та суфікси у клінічній термінології.	2
	РАЗОМ	16
	РАЗОМ СРС з дисципліни, в тому числі:	30

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ (не передбачено)

15. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ:

Модуль №1

1. Латинський алфавіт нараховує...літер
2. Звук [e] в латинській мові на письмі може позначатися ....
3. Звук [k] в латинській мові на письмі може позначатися ...
4. Звук [z] в латинській мові на письмі може позначатися .....
5. Буквосполучення **ngu** перед голосним вимовляється .....
6. Літера **q** завжди пишеться з літерою..... й вимовляється .....
7. Буквосполучення **ti** перед голосним вимовляється .....
8. Після **s, t, x** буквосполучення **ti** вимовляється .....
9. Звук [t] в латинській мові на письмі може позначатися .....
10. Звук [f] в латинській мові на письмі може позначатися .....
11. Звук [p] в латинській мові на письмі може позначатися .....
12. Звук [i] в латинській мові на письмі може позначатися .....
13. Двокрапка над дифтонгами **ae, oe** ставиться тоді, коли...
14. Літера **k** пишеться в словах ... походження або ...
15. Місце наголосу в латинському багатоскладовому слові залежить від ... або .....
16. Назвати правила довготи складу.
17. Назвати правила короткості складу.
18. На другому складі від кінця наголос ставиться, якщо цей склад.....
19. На третьому складі від кінця наголос ставиться, якщо ... склад від кінця є ....
20. На першому складі від кінця наголос ....
21. Суфікс **-ol-** у назвах лікарських засобів є ....
22. Рід іменника визначається за .....
23. Відміну іменника визначають .....
24. Словникова форма іменників складається з .....
25. Основу іменника визначають .....
26. Характерною ознакою іменників I відміни є закінчення .... в .....
27. До I відміни належать іменники ..., які ....
28. Основу іменників I відміни знаходять, ...
29. Навести приклади іменників-винятків із правила про жіночий рід першої відміни.
30. Грецькі іменники жіночого роду I відміни мають у Nom. sing. ...., а у Gen. sing. ....
31. Неузгоджене означення виражається .....

32. При перекладі синтаксичної конструкції з неузгодженим означенням латинською мовою слід дотримуватися такого алгоритму дії .....
33. Неузгоджене означення українською мовою може перекладатися ..... або .....
34. Назвати прийменники, які керують Ablatīvus.
35. Назвати прийменники, які керують Accusatīvus.
36. Назвати прийменники, які керують як Ablatīvus, так і Accusatīvus залежно від питання.
37. У фармацевтичній термінології вживаються такі сполучники .....
38. Характерною ознакою іменників II відміни є закінчення .... в .....
39. До II відміни належать іменники ..., які мають в .... ..
40. Основу іменників II відміни знаходять, ...
41. Навести приклади винятків із правила про чоловічий рід другої відміни, які відносяться до жіночого роду.
42. Назвати виняток із правила про чоловічий рід другої відміни, який відноситься до середнього роду.
43. Закінчення чоловічого роду II відміни завжди співпадають у .....
44. Особливістю іменників чоловічого роду II відміни із закінченням -er в Nom. sing. є те, що .....
45. Іменники II відміни грецького походження мають в Nom. sing. закінчення .... , а в Gen. sing. - .....
46. До II відміни належать іменники середнього роду, які .....
47. Основу іменників середнього II відміни знаходять, ...
48. Закінчення середнього роду II відміни завжди співпадають у ...
49. Назви хімічних елементів у латинській мові є іменниками .....
50. Назвати хімічні елементи, які є винятками щодо роду .....
51. Латинські назви оксидів, пероксидів і основ складаються з.....
52. Назвати грецькі числівникові префікси, які вживаються при утворенні варіантів назв оксидів.
53. Латинські назви безкисневих солей складаються з.....
54. Латинські назви органічних калієвих і натрієвих солей складаються з .....
55. Латинські назви кислотних і вуглеводневих радикалів утворюються .....
56. Тривіальні назви лікарських засобів є .....
57. У designatio materiāgum назви патентованих лікарських засобів мають закінчення .....
58. В українських назвах лікарських засобів кінцеве латинське закінчення **-um**....
59. На рослинне походження лікарського засобу вказують словотвірні компоненти.....
60. Інформацію анатомічного характеру несуть словотвірні компоненти .....
61. Інформацію фізіологічного характеру несуть словотвірні компоненти .....

62. Рецепт – це ...
63. Назвати основні вимоги до оформлення рецептурного бланка.
64. Рецепт складається з ... частин, а саме ...
65. При оформленні *designatio materiārum* слід дотримуватися таких правил ...
66. При розгорнутому способі виписування рецептів ...
67. Нерозгорнутий спосіб виписування рецептів – це ...
68. Рецепт називається простим, якщо ...
69. Рецепт називається складним, якщо ...
70. До складу *designatio materiārum recepti simplicis* входять ...
71. До складу *designatio materiārum recepti compositi* входять ...
72. У якості *remedium corrigens* найчастіше використовується ...
73. У якості *remedium constituens* найчастіше використовується ...
74. Залежно від родових закінчень у *Nom. sing.* прикметники у латинській мові поділяються на .....
75. Прикметники I групи мають такі родові закінчення .....
76. Словникова форма прикметників I-II відміни складається з .....
77. Основу прикметників I групи знаходять .....
78. Назвати прикметники, у яких голосна «e» не випадає у основі.
79. Прикметники I групи чоловічого роду відмінюються за .....
80. Прикметники I групи жіночого роду відмінюються за .....
81. Прикметники I групи середнього роду відмінюються за .....
82. Прикметник з іменником узгоджується за ....
83. На першому місці у латинській мові ставиться .....
84. При узгодженні прикметника з іменником потрібно дотримуватися такого порядку дій .....
85. Дієприкметники минулого часу пасивного стану утворюються .....
86. Словникова форма дієприкметників минулого часу пасивного стану складається з .....
87. Дієприкметники минулого часу пасивного стану відмінюються за .....
88. Дієприкметники минулого часу пасивного стану узгоджуються з іменниками у .....
89. За структурою фармацевтичні терміни поділяються на .....
90. Назвати моделі багатослівних фармацевтичних термінів.
91. Латинські назви кислот складаються з ... і ...
92. При утворенні латинських назв кисневмісних кислот з вищим ступенем окиснення використовується суфікс ...
93. При утворенні латинських назв кисневмісних кислот з нижчим ступенем окиснення використовується суфікс ...

94. При утворенні латинських назв безкисневих кислот використовується префікс ...
95. При утворенні латинських назв безкисневих кислот використовується суфікс ...
96. Латинські назви органічних кислот утворюються ...
97. Латинські назви кисневмісних кислот з вищим ступенем окиснення перекладаються українською мовою за допомогою ...
98. Латинські назви кисневмісних кислот з нижчим ступенем окиснення перекладаються українською мовою за допомогою ...
99. Латинські назви безкисневих кислот перекладаються українською мовою за допомогою ...
100. Латинські назви кислот у *designatio materiārum* записуються у ...

Модуль №2

1. Характерна ознака III відміни – це закінчення .... в .....
2. До III відміни належать іменники ..... родів, які у *Gen. sing.* мають закінчення ....., а у *Nom. sing.* .....
3. Основу іменників III відміни визначають .....
4. Рівноскладовими називаються іменники III відміни, які .....
5. Нерівноскладовими називаються іменники III відміни, які .....
6. Іменники III відміни залежно від .... поділяються на три типи: .....
7. За приголосним типом відмінюються іменники ..... родів III відміни, які є ....., і їхня основа закінчується на .....
8. Назвати закінчення *Nom. sing.* та відповідні їм закінчення *Gen. sing.* з частиною основи для іменників чоловічого роду III відміни.
9. Назвати винятки з правила про чоловічий рід III відміни, які відносяться до жіночого роду.
10. Назвати винятки з правила про чоловічий рід III відміни, які відносяться до середнього роду.
11. Назвати закінчення іменників жіночого роду III відміни в *Nom. sing.* та *Gen. sing.* з частиною основи.
12. Назвати винятки з правила про жіночий рід III відміни, які відносяться до чоловічого роду.
13. Назвати винятки з правила про жіночий рід III відміни, які відносяться до середнього роду.
14. За мішаним типом відмінюються .....
15. Відмінність між приголосним і мішаним типом полягає в тому, що .....
16. Назвати особливості відмінювання рівноскладових іменників жіночого роду грецького походження на *-sis*.

17. Назвати види доз залежно від впливу на організм людини.
18. Назвати види ін'єкцій, які Вам відомі.
19. Латинські назви оксигеновмісних кислот з вищим ступенем окиснення утворюються за допомогою .....
20. Латинські назви оксигеновмісних кислот з нижчим ступенем окиснення утворюються за допомогою ....
21. Латинські назви складних ефірів утворюються .....
22. Щоб утворити латинські назви аніонів основних солей, треба до назви .... додати .....
23. Щоб утворити латинські назви аніонів кислих солей, треба до назви .... додати .....
24. Латинські назви оксигеновмісних солей є іменниками .... відміни ... роду.
25. В українській номенклатурі назви складних ефірів
26. позначаються... або...
27. Назвати закінчення іменників середнього роду III відміни в Nom. sing. та Gen. sing. з частиною основи.
28. Назвати винятки з правила про середній рід III відміни, які відносяться до чоловічого роду.
29. За голосним типом відмінюються .....
30. Відмінність між голосним та приголосним типом полягає в тому, що .....
31. Назвати особливості відмінювання іменників середнього роду грецького походження на -та.
32. Назвати іменники середнього роду III відміни, які відмінюються за мішаним типом.
33. Залежно від родових закінчень у Nom. sing. прикметники другої групи поділяються на .....
34. Прикметники 1 підгрупи мають такі родові закінчення у Nom. sing. ....
35. Словникова форма прикметників з трьома родовими закінченнями складається з ....., з двома родовими закінченнями - ..., з одним родовим закінченням - .....
36. Основа прикметників III відміни з одним родовим закінченням визначається шляхом .....
37. Основу прикметників з трьома та двома родовими закінченнями знаходять .....
38. Прикметники 2 групи відмінюються за .....
39. Назвати основні суфікси прикметників III відміни.
40. Дієприкметники теперішнього часу активного стану (РРА) відмінюються за ..... типом ... відміни.
41. Характерною ознакою іменників IV-ої відміни є закінчення .... в .....
42. До IV-ої відміни належать іменники ..., які .....
43. Основу іменників IV-ої відміни знаходять, ...

44. Навести приклади іменників-винятків із чоловічого роду четвертої відміни.
45. Закінчення чоловічого роду IV-ої відміни завжди співпадають у .....
46. Особливістю іменника *Quercus, us f* є те, що .....
47. Характерною ознакою іменників V-ої відміни є закінчення .... в .....
48. До V-ої відміни належать іменники ..., які .....
49. Основу іменників V-ої відміни знаходять, ...
50. Навести приклади іменників-винятків із жіночого роду п'ятої відміни.
51. Відмінкові закінчення жіночого роду V-ої відміни завжди співпадають у .....
52. 6. Особливістю іменника *dies* є те, що .....
53. 7. У фармацевтичній термінології іменник *species* вживається у ....., а перекладається українською мовою .....
54. Основу РРА знаходять ...
55. Розказати алгоритм узгодження прикметників II групи та РРА з іменниками.
56. Згідно Державної Фармакопеї України розрізняють ...., ... і ... лікарські форми.
57. Назвати *formae medicamentorum solidae*: ....
58. Суть розгорнутого способу виписування рецептів полягає в тому, що ....
59. При виписуванні рецептів нерозгорнутим способом спосіб приготування .....
60. За ступенем подрібнення розрізняють такі види порошків:...
61. За дозуванням розрізняють такі порошки:.....
62. За складністю порошки поділяються на ... і ....
63. *Pulvĕres divĭsi* приймаються .....
64. *Pulvĕres indivĭsi* часто використовуються як ....
65. Рецептурне кліше «*Misce, ut fiat...*» вживається при
66. виписуванні рецептів на порошки ... способом.
67. У *designatio materiārum* на порошки лікарська форма «порошок» виписується у .....
68. *Pulvĕres divĭsi* в аптеках видаються.....
69. Назвати можливі види капсул латинською мовою.
70. Назвати *formae medicamentorum molles*: ....
71. При розгорнутому способі виписування рецептів на *unguenta et linimenta* у *subscriptio* використовуються такі рецептурні кліше:.....
72. При нерозгорнутому способі виписування рецептів на *unguenta et linimenta* *designatio materiārum* починається з ..... в .....
73. При нерозгорнутому способі виписування рецептів на *unguenta et linimenta* спосіб приготування .....
74. *Unguenta* призначаються ... і можуть застосовуватися .....
75. *Linimenta* призначаються ... і можуть застосовуватися .....

76. У якості *remedium constitūens* при виписуванні мазей використовують:.....
77. При виписуванні рецептів на лініменти функцію *remedium constitūens* виконують:.....
78. Вагова кількість мазей вказується у ....., а лініментів - у .....
79. Назвати рідкі лікарські форми латинською мовою.
80. Назвати види розчинів за складністю.
81. Назвати види розчинів залежно від розчинника.
82. Рецепти на розчини і суспензії можуть виписуватися у ... або ... формі.
83. На стерильність розчинів вказують такі рецептурні кліше.....
84. Розчини для ін'єкцій можуть видаватися:.....
85. При виписуванні суспензій розгорнутим способом у *subscriptio* вживаються рецептурні кліше .....
86. Як розчинник для приготування розчинів використовують....
87. Серед розчинів для внутрішнього вживання виділяють ... і ....
88. При виписуванні рецептів на розчини для зовнішнього застосування розгорнутим способом у *subscriptio* вживаються рецептурні кліше .....
89. Дати визначення лікарської форми «розчин» та «суспензія».
90. Дати визначення лікарської форми «відвар».
91. Дати визначення лікарської форми «настоянка».
92. Дати визначення лікарської форми «настій».
93. Дати визначення лікарської форми «витяжка».
94. Назвати *formae medicamentōrum fluidae*, які можуть
95. призначатися *pro injectionibus*.
96. Сировиною для приготування настоїв є..., а відварів - ....
97. Рецепти на настої, відвари, настоянки і витяжки виписуються ....
способом.
98. При виписуванні рецептів на настоянки вид лікарської сировини.....
99. Назвати у словниковій формі найменування лікарської сировини, яка в *designatio materiāgum* вживається у *Gen. plur.*
100. Назвати латинською мовою можливі види витяжок залежно від екстрагента:.....

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ:

Модуль №1.

1. Знайти сталий вираз «для дітей»:

- a) *pro injectionibus*

- б) pro adultis
  - в) pro infantibus
  - г) pro me
- 2. Знайти сталі вирази, які зустрічаються в *subscriptio*:**
- а) per se
  - б) in ch. cer.
  - в) in caps.
  - г) ad us. intern.
- 3. Вказати частини рецепта, де зустрічається дієслово «*fiant*»:**
- а) invocatio
  - б) designatio materiarum
  - в) subscriptio
  - г) signatura
- 4. Знайти правильний варіант перекладу «*насіннева емульсія*»:**
- а) emulsa seminalia
  - б) emulsa ex seminibus
  - в) emulsum seminale
  - г) emulsio seminalis
- 5. Вибрати сиропи, які є смаковими:**
- а) sirupus Aloës
  - б) sirupus Cerasi
  - в) sirupus Rosae
  - г) sirupus Liquiritiae
- 6. Вказати відмінок до «*extracta spissa*»:**
- а) Nom. sing.
  - б) Gen. sing.
  - в) Nom. plur.
  - г) Gen. plur.
- 7. У *designatio materiarum* «*етиловий спирт*» позначається:**
- а) spiritus aethylicus
  - б) spiriti aethylici
  - в) spirituum aethylicorum
  - г) spiritus aethylici
- 8. Знайти рецептурну фразу з неузгодженим означенням:**
- а) solutio Natrii chloridi isotonica
  - б) succus Rubi idaei
  - в) Acidum formicicum
  - г) infusum herbae Convallariae
- 9. *Decocta* готують з:**
- а) rhizoma
  - б) folium
  - в) succus
  - г) extractum
- 10. При виписуванні *solutiones* нерозгорнутим способом *designatio materiarum* починається з:**
- а) означення
  - б) лікарської форми
  - в) офіційної назви
  - г) хімічного елемента
- 11. При виписуванні *linimenta* у *subscriptio* можна написати:**
- а) linimentum compositum
  - б) linimentum simplex
  - в) in vitr. fusc.
  - г) правильної відповіді немає

- 12. Замість крапок дописати літери «e» або «ae»:**
1. folia Uv... ursi
  2. Нур...ricum
  3. Kalancho...
  4. g... latina
  5. pr... cipitatus
- 13. Дописати словникову форму:**
1. Origanum...
  2. sapo...
  3. Sulfur...
  4. Ricinus...
  5. hydrocarbonas...
- 14. Вказати лікарські препарати, які відносяться до антибіотиків:**
1. Calmazinum
  2. Broadocillinum
  3. Sulfamylonum
  4. Anaethylum
  5. Cidomycinum
- 15. Знайти правильний варіант написання лікарських препаратів:**
1. Platyphyllinum
  2. Platiphylinum
  3. Plathyphyllinum
  4. plathyphylinum
- 16. Якщо назва лікарського засобу має закінчення «-форм», то латинською мовою треба писати:**
- a) -phormum
  - б) -formum
  - в) -phormium
  - г) -formium
- 17. Назви кислот у *designatio materiarum* можуть вживатися в якості:**
- a) basis
  - б) remedium adjuvans
  - в) remedium corrigens
  - г) remedium constituens
- 18. Знайти назви основ:**
- a) Ferri hydroxydum
  - б) Nitrogenii oxydum
  - в) Calcii dioxydum
  - г) Arsenici trioxydum
- 19. Знайти назви солей з вищим ступенем окиснення:**
- a) Furaginum-kalium
  - б) Kalii permanganas
  - в) Kalii iodidum
  - г) Kalii nitris
- 20. Замість крапок дописати необхідні закінчення до рецепта:**
- Recipe: Phenyl... salicyl... 0,5
Ole... Persic... 10,0
Misce. Da.
Signa.

Варіанти відповідей:

1. -i
2. -orum
3. -atis
4. -ici

5. -ii
6. -ae
7. -as
8. -um

21. Pulveres divisi приймаються:

- a) per rectum
- б) ad aspersionem
- в) per os
- г) per vaginam

22. При виписуванні *tinctura composita* слово «*composita*» вказується в:

- a) designatio materialium
- б) subscriptio
- в) signatura
- г) не вказується

23. Знайти рецептурний вираз «*мозольна рідина*»:

- a) solutio ad clavos
- б) liquor ad clavos
- в) emplastrum ad clavos
- г) emulsum ad clavos

24. Для позначення «*вагінальна свічка*» використовуємо:

- a) suppositoria vaginalia
- б) suppositorium rectale
- в) globulus
- г) suppositorium

25. Номенклатурна назва до слова «*талій*» така:

- a) Talium, i n
- б) Thallium, i n
- в) Talicum, i n
- г) Talycum, i n

26. Знайти слово, що означає «*якнайшвидше*»:

- a) cito
- б) citissime
- в) statim
- г) optime

27. Знайти правильний варіант перекладу латинською мовою:

- a) unguentum Chlortetracyclini ophthalmici
- б) unguentum Chlortetracyclini ophthalmicum
- в) unguentum Chlortetracyclini pro oculis
- г) unguentum Chlortetracyclinum pro oculis

28. Вказати вимову нижчеподаних буквосполучень:

1. ngu + голосна
2. ngu + приголосна
3. ti + голосна
4. s + ti + голосна
5. qu + голосна

Варіанти відповіді:

1. нгу
2. нгв
3. ті
4. ці
5. ку
6. кв

29. Вказати слова, які вказують на грецьке походження :

1. Zea

2. Mays
3. Juglans
4. destillatus
5. rhizoma

30. Вказати довготу або короткість другого складу від кінця :

1. subtilis
2. subtilissimus
3. Althaea
4. Juniperus
5. fluidus

Варіанти відповіді:

1. довгий
2. короткий
3. це словникове слово
4. визначити неможливо

31. Ознака належності іменника до відміни – це закінчення:

1. Nom. sing.
2. Gen. sing.
3. у словниковій формі
4. вказівка на рід

32. Ознака роду прикметника – це закінчення:

1. Nom. sing.
2. Gen. sing.
3. залежить від іменника
4. залежить від словникової форми

33. У латинській мові іменники поділяються на:

1. три відміни
2. дві групи
3. п'ять відмін
4. три типи
5. правильної відповіді немає

34. У латинській мові прикметники можуть відмінюватися за:

1. I в
2. I-II в
3. III в
4. I - V в
5. V в

35. Основу іменників знаходять, відкидаючи закінчення в:

1. Nom. sing. f
2. Nom. sing.
3. Gen. sing.
4. словниковій формі

36. Прикметники з одним закінченням мають в Nom. sing.:

1. er, is, e
2. s, x, r
3. us, a, um
4. такого явища в латинській мові немає

37. За голосним типом відмінюється іменника, якщо:

1. їхня основа закінчується на голосний
2. вони мають в Nom. sing. e, al, ar
3. усі іменники III відміни
4. іменники середнього роду III відміни

38. Вказати відмінкові закінчення IV відміни :

1. ium
6. u

2. i	7. is
3. us	8. uum
4. ibus	9. es
5. um	10. ui

39. Вказати закінчення прикметників середнього роду першої групи:

1. is	6. i
2. on	7. orum
3. es	8. o
4. ia	9. ium
5. a	10. um

40. Дописати відмінкові закінчення в pluralis:

Nom. species pectorales

Gen. spec ... pectoral ...

Dat. spec ... pectoral ...

Acc. spec... pectoral ...

Abl. spec ... pectoral ...

Варіанти відповіді:

1. is	6. um
2. e	7. ubus
3. es	8. erum
4. ei	9. ium
5. ibus	10. ebus

41. Дописати закінчення в рецепті:

Recipe: Infus ... flor ... Chamomill ... 10,0 : 100 ml

Da.

Signa.

Варіанти відповіді:

1. a	6. i
2. us	7. orum
3. um	8. is
4. ium	9. uum
5. ae	10. arum

42. Вказати хімічні елементи, в яких допущено помилку у словниковій формі:

1. Iodum, i n
2. Natrum, i n
3. Phosphorum, i n
4. Arsenum, i n

43. Знайти правильний варіант записаного в designation materialium найменування :

1. Ferri hydroxydum
2. Morphini hydrochloridi
3. Bismuthi subgallatis
4. Acidum formicicum
5. Calcii oxydi

44. Якщо у назві кислоти є слово «воднева», то в латинській мові використовується така схема :

1. основа хімічного елемента + osum
2. основа хімічного елемента + icum
3. hydr(o) + основа хімічного елемента + icum
4. хімічний елемент + aquosus, a, um

45. Вказати назву основних солей:

1. Magnii subcarbonas
2. Magnium subcarbonicum
3. Magnesium basale

4. Magnesium subcarbonatum
5. Magnesii subcarbonas

46. Вказати слова, які в designatio materialiarum пишуться в plur. :

1. herba
2. bacca
3. fructus
4. folium
5. species

47. Вказати, які слова підлягають скороченню в рецептах:

1. charta
2. purificatus
3. aethereus
4. Mentholum
5. piperitus

48. Дописати словникову форму:

1. concentratus ...	6. Hyoscyamus ...
2. laxans ...	7. Digitalis ...
3. simplex ...	8. oleosus ...
4. extractum ...	9. Bidens ...
5. dilutus ...	10. sirupus

Варіанти відповіді:

1. m	6. a
2. f	7. is
3. n	8. i
4. cis	9. icis
5. um	10. tis

49. Перекласти скорочення:

1. cer.
2. cort.
3. obd.
4. sp.
5. spirituos.

Варіанти відповіді:

1. папір	6. в оболонці
2. кора	7. розведений
3. корінь	8. вощений
4. спирт	9. спиртовий
5. збір	10. покритий оболонкою

50. Вказати назви рослин, які є винятками щодо роду:

1. Valeriana
2. Eucalyptus
3. Crataegus
4. Quercus
5. Thymus

Модуль №2

1. Визначити тип відмінювання іменників:

№	іменник	тип відмінювання
1.	exemplar, aris n	
2.	tussis, is f	
3.	adeps, ipis m	
4.	suspension, onis f	
5.	rete, is n	

Варіанти відповіді:

- а) приголосний
- б) мішаний
- г) голосний
- д) типу немає

2. Вказати тип хімічних сполук:

№	сполука	тип
1.	glycerophosphas, ātis m	
2.	Acidum lacticum	
3.	hydrocītras, ātis m	
4.	Calcii cloridum	
5.	Amylii nitris	
6.	Methylī salicylatis	
7.	Acidum sulfurosum	
8.	hydrotārtras, ātis m	

Варіанти відповіді:

- а) оксигеновмісна сіль
- б) безкиснева сіль
- в) складний ефір
- г) органічна кислота
- д) неорганічна кислота

3. Перекласти вирази латинською мовою:

1. гірка настоянка з настоянкою ревеню	
2. рідка витяжка деревію з рідкою витяжкою ромашки	

4. Вказати до яких підгруп належать прикметники 2 групи:

№	прикметник	відповідь
1.	saluber	
2.	dulcis	
3.	simplex	
4.	par	
5.	viridis	

Варіанти відповіді:

- а) прикметник з трьома родовими закінченнями
- б) прикметник з двома родовими закінченнями
- в) прикметник з одним родовим закінченням

5. Вибрати види вагінальних свічок за зовнішньою формою:

- 1. globuli
- 2. suppositoria
- 3. oleum
- 4. charta
- 5. pessaria

6. Знайти сталий вираз «для дорослих»:

- а) pro injectionibus
- б) pro adultis
- в) pro infantibus
- г) pro me

7. Вказати частину рецепта, яку виписують двома мовами:

- а) invocatio
- б) designatio materialium
- в) subscriptio
- г) signatura

8. Decosta готують з:

- а) rhizoma

- б) solutio
- в) succus
- г) extractum

9. Вписати відмінкові закінчення у вираз:

Casus	Singulāris	Plurālis
Nom.	pulv... subtil...	pulv... subtil...
Gen.	pulv... subtil...	pulv... subtil...
Dat.	pulv... subtil...	pulv... subtil...
Acc.	pulv... subtil...	pulv... subtil...
Abl.	pulv... subtil...	pulv... subtil...

10. Перекласти види свічок:

1.	вагінальна кулька	
2.	ректальна свічка	
3.	вагінальна свічка	
4.	овуля	
5.	паличка	

11. У назвах лікарських засобів визначити відомі частотні відрізки та вказати їх значення:

	частотний відрізок	значення частотного відрізка
Cholagōlum, i n		
Cordiamīnum, i n		
Corvalmenthum, i n		
Dioxydīnum, i n		
Euphyllīnum, i n		

12. Вставити правильні закінчення у рецепт:

Recipe: Sulfūr... praecipitat...

Streptocīd... ana 2,0

Natr... sulfat...

Talc... ana 10,0

Misce fiat pulv... subtilissim...

Da.

Signa.

13. Записати рецепт без скорочень та перекласти:

1.	<i>Rp.:</i>	<i>Gemm. Pini 40,0</i>
----	-------------	------------------------

	<i>Fol. Plantaginis majōris</i>
	<i>Fl. Arnicae</i>
	<i>Fol. Farfārae āā 30,0</i>
	<i>M. f. sp.</i>
	<i>D.</i>
	<i>S.</i>

14. Перекласти рецепт у повній та скороченій формах:

2	<i>Візьми:</i>	<i>Бентоніту 2,0</i>
		<i>Дьогтю 3,0</i>
		<i>Пшеничного крохмалю скільки потрібно</i>
		<i>Очищеної води до 30 мл</i>
		<i>Змішати, нехай утвориться мазь</i>
		<i>Видати.</i>
		<i>Позначити.</i>

15. Записати рецепт у скороченій формі та перекласти:

3.	Recipe:	Tincturae Strychni 5 ml
		Tincturae Convallariae
		Tincturae Valeriānae ana 10 ml
		Aquae purificatae 25 ml
		Misceatur. Detur.
		Signetur.

16. Поставити знак «+» біля рецептурного кліше без помилок:

1. Misceātur, ut fiat pulvis subtilissimus.	
2. Misce, ut fiat species.	
3. Misceātur, ut fiat pulvis subtile.	
4. Misceātur, ut fiat suppositorium vagināle.	
5. Misceātur, fiat globūlus.	
6. Misce, ut fiat unguentum.	
7. Misceātur, ut fiat pastarum.	
8. Misceātur, ut fiat suppositorium vagināle.	

17. Визначити тип відмінювання назв рослин:

№	іменник	тип відмінювання
1.	Nuphar, aris n	
2.	Secale, is n	
3.	Digitalis, is f	
4.	Foeniculum, i n	
5.	Plantago, inis f	

Варіанти відповіді:

- а) приголосний
- б) мішаний
- г) голосний
- д) типу немає

18. Визначити приналежність до лікарських форм:

лікарська форма	варіант відповіді
mucil., dec., extr., tinct., mixt.	
linim., past., empl., supp., gel.	
applic., ungu., catapl., crem.	
sol., sir., gtts., emuls., susp., inf.	
aspers., pulv., dr., spec.	

Варіанти відповіді: а) *fórma medicamentórum dúra*;
в) *fórma medicamentórum móllis*;
с) *fórma medicamentórum flúida*,

19. Записати рецептурні фрази без скорочень та перекласти:

рецептурна фраза	повна форма	переклад
Rp.: Tab. ... obd.		
emuls. ad us. ext.		
Rp.: Sp. stomachicārum		
Rp.: Supp. rect. "Vitaprostum" N 5		
D. t. d. N 12 in tab. obd.		

20. Вказати у рецепті помилки:

Recipe: Sulfūrum praecipitatum

Streptocīdi āā 2,0

Zincum oxŷdi

Talcum āā 10,0

Misce fiat pulveris subtiliss.

Da.

Signatura.

21. Вибрати відмінкові закінчення, характерні для прикметників III відміни:

1. -is
2. -ae
3. -ibus
4. -o
5. -am
6. -em
7. -ia

8. -uum
 9. -orum
 10. -ium

22. Вписати відмінкові закінчення у вираз:

Casus	Singulāris	Plurālis
Nom.	extract... recen...	extract... recen...
Gen.	extract... recen...	extract... recen...
Dat.	extract... recen...	extract... recen...
Acc.	extract... recen...	extract... recen...
Abl.	extract... recen...	extract... recen...

23. Вказати тип хімічної сполуки, поставивши знак «+» у відповідній графі:

хімічна сполука	сіль	натрієва сіль	складний ефір	оксид	основна сіль
Natrii iodidum					
Chlorali hydras					
Magnii subcarbonas					
Aethasolum-natrium					
Calcii oxydum					

24. У назвах лікарських засобів визначити відомі частотні відрізки та вказати їх значення:

назва пасти	частотний відрізок	значення частотного відрізка
1. Naphthisinum		
2. Broadocillinum		
3. Sulfamylonum		
4. Anaethylum		
5. Corvalolum		

25. З речення утворити рецепт на латині та записати у повній формі:

Видати порошок у мішечку, до складу якого входить 50гр натрію сульфату, 20 гр натрію карбонату, 10 гр плодів кмину та пшеничний крохмаль скільки потрібно.

26. Перекласти рецепти у повній та скороченій формах:

1..	<i>Візьми:</i>	<i>Олійної емульсії 180 мл</i>
		<i>Бензонафтолу</i>

		<i>Білої глини по 2,5</i>
		<i>Змішай, нехай утвориться емульсія.</i>
		<i>Видай.</i>
		<i>Познач.</i>
2.	<i>Візьми:</i>	<i>Хлоралгідрату</i>
		<i>Калію броміду по 3,0</i>
		<i>Настоянки валеріани 6 мл</i>
		<i>Крохмального слизу 30 мл</i>
		<i>Очищеної води до 200 мл</i>
		<i>Змішати. Видати.</i>
		<i>Позначити.</i>

27. Записати іменники у словниковій формі:

№	іменник	словникова форма	переклад
1.	cortex		
2.	aqua		
3.	caulis		
4.	radix		
5.	solutio		

28. Перекласти назви рослин у повній словниковій формі:

№	назва рослини (укр.)	словникова форма (лат.)
1.	Наперстянка	
2.	Смородина	
3.	Калина	
4.	Жито	
5.	Термопсис	

29. Визначити тип відмінювання іменників:

№	Іменник	тип відмінювання	Варіанти відповіді:
1.	semen, inis n		а) приголосний
2.	lac, lactis n		б) мішаний
3.	mell, mellis n		г) голосний
4.	rete, is n		д) типу немає
5.	animal, alis n		

30. Вибрати відмінкові закінчення, характерні для голосного типу відмінювання:

11. -ium
12. -e
13. -um
14. -ar
15. -es
16. -al

17. -a
 18. -uum
 19. -orum
 20. -ia

31. Підібрати до іменника відповідний прикметник :

1) decoctum

- a) saluber
 б) salubris
 в) salubre
 г) salubrum

2) solutio

- a) sterilis
 б) sterile
 в) steriles
 г) sterili

3) bacca

- a) recentis
 б) recens
 в) recentia
 г) recenta

4) tabuletta

- a) effervescens
 б) effervescentis
 в) effervescentibus
 г) effervescentes

5) remedium

- a) corrigentia
 б) corrigentibus
 в) corrigentum
 г) corrigens

32. Дописати правильні відмінкові закінчення у виразі:

Casus	Singulāris	Plurālis
Nom.	Secal.... virid....	Secal.... virid....
Gen.	Secal.... virid....	Secal.... virid....
Dat.	Secal.... virid....	Secal.... virid....
Acc.	Secal.... virid....	Secal.... virid....
Abl.	Secal.... virid....	Secal.... virid....

33. Вказати тип хімічної сполуки, поставивши знак «+» у відповідній графі:

хімічна сполука	киснева сіль	безкиснева сіль	складний ефір	оксид	основа	основна сіль

Kanamycini monosulfas						
Kalii telluris						
Bismuthi subnitras						
Calcii chloridum						
Ferri hydroxydum						

34. Вибрати шлях уведення таблеток в організм:

1. tabulettae perorāles -
2. tabulettae sublinguāles -
3. tabulettae transbucāles -
4. tabulettae rectāles -
5. tabulettae enterosolubīles –

Варіанти відповіді:

- a) sub linguam
- b) per os
- c) pro injectionibus
- d) per vagīnam
- e) per rectum
- f) retro buccam

35. Визначити відомі частотні відрізки та вказати їх значення:

назва пасти	частотний відрізок	значення частотного відрізка
Morphocyclinum		
Mescillinum		
Myconazololum		
Chinoxydinum		
Rovacholum		

36. Записати рецептурні фрази без скорочень та перекласти:

скорочене позначення	повна форма	переклад
sp. cholagōgae ad inf.		
sp. amārae in sacc.		
sp. aromatīcae pro balneis		
sp. antiasthmatīcae ad fumigatiōnem		
dec. sp. pectoralium		

37. Написати латинською мовою назви частин рецепта.:

I.	
II.	
III.	
IV.	
V.	
VI.	
VII.	
VIII.	

38. Написати рецепти в повній формі:

1. Візьми: Оксиду цинку 2,5
Тальку 5,0
Соняшникової олії 4,0
Вазеліну 25,0
Змішай, щоб утворилася мазь.
Видай.
Познач.

2. Візьми: Таблетки нікотинової кислоти 0,05 кількістю 50
Видай.
Познач.

3. Візьми: М'ятної води 20 мл
Борної кислоти 5,0
Очищеної води 220 мл
Змішай. Видай.
Познач.

39. Написати рецепти, використовуючи скорочення:

1. Візьми: Рідкого екстракту красавки 5 мл
Анестезину 1,0
Ланоліну 20,0
Змішай, щоб утворилася мазь.
Видай.
Познач.

2. Візьми: Свічки „Новурит” кількістю 10
Видай.
Познач.

3. Візьми: Аміназину 0,025
Видай такі дози кількістю 10 в таблетках.
Познач.

40. Написати рецепти без скорочень, перекласти рідною мовою:

1. Rp.: Extr. Polygoni fluidi 25 ml
D.
S.
2. Rp.: Norsulfazoli 1,0
Boli albae 2,0
Microcidi q.s. ut f. pasta
D.
S.
3. Rp.: Dermatoli 0,2
Extr. Belladonnae spissi 0,01
Ol. Cacao 2,5
M.f.supp.
D.t.d.N6 in ch.cer.
S.

17. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

I. *Поточний контроль*: Здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали).

II. *Перевірка самостійної роботи*: Здійснюється на практичних заняттях та під час консультативної роботи викладача. Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому контролі.

III. *Письмовий тест*: Застосовується під час підсумкового контролю та заліку.

18. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Порядок, методика та критерії оцінювання поточної навчальної діяльності, методика та критерії оцінювання під час проведення підсумкового модульного контролю, оцінювання з дисципліни в цілому).

Розподіл балів, які присвоюються студентам (з примітками: - про максимальну і мінімальну кількість балів за вивчення модуля, - про конвертацію балів у традиційні оцінки "5", "4", "3", "2" при засвоєнні теми модуля; - про мінімальну кількість балів для допуску до підсумкового модульного контролю (ПМК); - про мінімальну кількість балів за складання модульного контролю).

Н	О	М	С	Р	В	И	Х	М	С	Н	И	Х	Конвертація у бали традиційних оцінок	К	І	П
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---------------------------------------	---	---	---

			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання як виду СРС			
			"5"	"4"	"3"	"2"	"5"	"4"	"3"	
Модуль 1 45/1,5	3 (№№ 1-14)	14	8	6,5	5	0	8	5	3	70
Модуль 2 45/1,5	3 (№№ 16-29)	14	8	6,5	5	0	8	5	3	70

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля №1, вираховується шляхом укладання кількості балів, що відповідають оцінці «задовільно» на кожному занятті і становить **70 балів = 14 x 5 = 70**

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля №2, вираховується шляхом укладання кількості балів, що відповідають оцінці «задовільно» на кожному занятті і становить **70 балів = 14 x 5 = 70**

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність під час вивчення модуля №1, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «відмінно» на кожному занятті і становить **120 балів = 14 x 8 = 120**.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність під час вивчення модуля №2, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «відмінно» на кожному занятті і становить **120 балів = 16 x 7,5 = 120**.

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1 Базова

1. Синиця В.Г., Остапчук О.Р. *Studeamus terminologiae pharmaceuticae Latine*. – Навчальний посібник для студентів фаху «Фармація» очної та заочної форми навчання; за загальною редакцією В.Г.Синиці. – Чернівці, ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет», 2017. – 326 с.
2. Синиця В.Г., Лабінська Б.І., Кекух З.М., Войткевич Н.І., Томко І.Є. *Основи лікарської рецептури (комплекс лексико-граматичних і тестових завдань)*. – Чернівці: БДМУ, 2012. – 266 с.

19.2. Допоміжна

1. Латинська мова та основи фармацевтичної термінології: підручник / Л.Ю. Смольська,

- В.Г. Синиця, Дз.Коваль-Гнатів та ін.; за ред. Л.Ю.Смольської. — К.: ВСВ “Медицина”, 2016. — 352 с.
2. Паласюк Г.Б., Чолач В.В. Латинська мова. Підручник. — Тернопіль: «Укрмедкнига», 2000. — 344 с.
  3. Світлична Є.І., Толок І.О. Латинська мова. Підручник. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 440 с.
  4. Клінічна фармація : підручник / І. А. Зупанець, В. П. Черних, І. Г. Купновицька [та ін.] ; за ред.: В. П. Черних, І. А. Зупанця, І. Г. Купновицької ; Національний фармацевтичний університет. — Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2013. — 910 с.
  5. Фармакологія: підручник / І. С. Чекман, Н. О. Горчакова, В. Ф. Мамчур [та ін.] ; за ред. І. С. Чекмана. — Вид. 3-тє, виправлене та доопрацьоване. — Вінниця: Нова Книга, 2016. — 783 с.
  6. Гулько Р. Багатомовний словник лікарських рослин семи європейськими мовами. Латинсько-українсько-російсько-англійсько-німецько-французько-польський. — Львів: Ліга-Прес, 2007. — XXIV + 611 с.
  7. Мельник О. В., Крамаренко Г. В. Методичні рекомендації для практичних занять за темою: «Фармацевтична опіка при ароматерапії» для слухачів передатестаційних циклів зі спеціальностей «Загальна фармація», «Організація та управління фармацією», а також провізорів-інтернів. — Львів, 2005. — 46 с.
  8. Основы гомеопатической фармации: учеб. для студ. фармац. специальностей вузов/ А. И. Тихонов, С. А. Тихонова, Т. Г. Ярных, В. А. Соболева и др.; Под. ред. А. И. Тихонова. — Х.: Изд-во НФаУ «Золотые страницы», 2002. — 574 с.
  9. Bugaj M., Bugaj W., Kierczak A. Lingua Latina pharmaceutica. — Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2005. — 512 s.
  10. [Květuše Kunešová](#). Latin for Pharmacists. - Praha: [Karolinum](#), 2010. — 184 s.
  11. Правила виписування рецептів. Витяг із наказу МОЗ України № 360 від 19.07.2005. — с. 22 – 32.
  12. Арнаудов Г. Д. Медицинская терминология на пяти языках: Latinum. Русский. English. Français. Deutsch/ Георги Д. Арнаудов. — [4-е русск. изд., испр.]. — София: Государственное издательство «Медицина и физкультура», 1979. — 943 с.
  13. Браун Д. В. Ароматерапия/ Пер. с англ. — М.: ФАИР-ПРЕСС, 2007. — 272 с.
  14. Патриция Девис. Ароматерапия от А до Я. — М.: ФАИР-ПРЕСС, 2004. — 672 с.

19.3 Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/vishha/baza.html>
2. Міністерство охорони здоров'я [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://moz.gov.ua>
3. Буковинський державний медичний університет [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://www.bsmu.edu.ua>

20. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Бицко Наталія Іванівна, ст.викадач кафедри іноземних мов (natali.888.lat@gmail.com)